

21.8.2024

Turvallisemman tilan periaatteet

1 Johdanto

Jamkin turvallisemman tilan periaatteiden tavoitteena on mahdollistaa yhteisön jäsenten osallistuminen ja yhdessä tekeminen osallistujien taustoista riippumatta kaikessa Jamkin toiminnassa. Turvallisemmassa tilassa ei tulla tuomituksi ja jokainen saa kunnioitusta sekä tukea omana itsenään, moninaisuus huomioon ottaen. Esimerkiksi opetus- ja ohjaustilanteissa voi joskus joutua oman mukavuusalueen ulkopuolelle, mikä saattaa herättää epämukavia tunteita. Tulee kuitenkin muistaa, että epämukavia tunteita ei aina voi vältellä, koska ne liittyvät luonnollisena osana oppimisprosessiin. Kunnioittava ja arvostava ilmapiiri mahdollistaa vaikeidenkin tunteiden kohtaamisen ja tarvittaessa puheeksi ottamisen. Turvallisemman tilan periaatteiden tarkoituksena on antaa välineitä yksilöille tilanteisiin puuttumiseen ja asioista keskusteluun yhdessä.

Turvallisemman tilan periaatteita opetellaan yhdessä, jolloin virheiden tekeminen ja niistä oppiminen on mahdollista. Tässä esitellyt periaatteet eivät ole aukottomia, vaan niitä tulee soveltaa erilaisiin tilanteisiin. Turvallisemman tilan mahdollistamiseksi niiden merkitys tulee sanoittaa käytäntöön sopivalla tavalla. Opettaja voi käydä läpi periaatteet esimerkiksi opintojakson ensimmäisellä tapausmiskerralla, jolloin jokainen tietää, minkälaiset säännöt pätevät yhteisessä toiminnassa. Jamkin turvallisemman tilan periaatteista olisi tärkeä tiedottaa myös esimerkiksi henkilökunnan koulutuksissa ja muissa Jamkin tilaisuuksissa.

Jamkin turvallisemman tilan periaatteet ovat yksi Jamkin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteistä. Näiden periaatteiden taustalla vaikuttavat Jamkin tasa-arvo ja yhdenvertaisuus- sekä saavutettavuussuunnitelmien lisäksi Suomen perustus-, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslaki.

2 Varsinaiset periaatteet

- **Älä kiusaa, syrji, käytäydy häiritsevästi tai kohtele toisia epäkunnioittavasti.** Kiinnitä huomiota myös tahattomiin tilanteisiin, joissa olet itse saattanut toimia tietämättäsi väärin. Ole avoin saamalles palautteelle ja tarvittaessa valmis toimimaan jatkossa toisin. Kohtele toisia yhdenvertaisesti riippumatta:
  - iästä, alkuperästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta toiminnasta, ammattiyhdistystoiminnasta, perhesuhteista, terveydentilasta, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä.
- **Puutu ja ota puheeksi.** Turvallisemman tilan luominen on jokaisen vastuulla. Mikäli havaitset tai koet tilan turvattomaksi, ota asia puheeksi asianosaisten kanssa. On tärkeä tuoda oma näkökulma tilanteesta esille rakentavasti toisia loukkaamatta tai syyttämättä.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Postiosoite/Address	Puhelin/Tel.	Faksi/Fax	Internet	Y-tunnus
Jamk University of Applied Sciences	PL 207	0207438100	(014) 4499694	www.jamk.fi	1006550-2
	FI-40101 Jyväskylä	+358 20 743 8100	+358 14 4499694		
	FINLAND				

- **Kunnioita toisten henkilökohtaista tilaa sekä itsemääräämisoikeutta ja koskemattomuutta.** Jokaisella on omat henkilökohtaiset rajat, joita tulee kunnioittaa. Jotta voit kertoa toisille rajoistasi, sinun tulee itse tunnistaa ne ensin ja sanoittaa ne ääneen.
  - Verkko-oppimisympäristössä tulee esiintyä omalla nimellä ja kuvalla tai varmistaamalla, ettei ulkopuolisia henkilöitä ole paikalla ja/tai kuuloyhteyden pässä.
- **Tiedosta omat ennakko-oletuksesi.** Jokainen tekee oletuksia, mutta niihin perustuva toiminta voi olla haitallista. Omalla toiminnallasi rakennat turvallisempaa oppimisympäristöä, jossa jokainen voi olla oma itsensä toista kunnioittaen.
- **Käytä ymmärrettävää kieltä.** Ymmärrettävällä kielellä tarkoitetaan esimerkiksi haastavien termien auki selittäminen sekä englannin kielen käyttöä suomen sijasta silloin, kun osallistujissa on muitakin kuin suomea puhuvia. Ymmärrettävyydellä tarkoitetaan myös sitä, että viestintä on selkeää ja asianmukaista.
- **Kuuntele ja tule kuulluksi.** Kuuntelun lisäksi on tärkeä pyrkiä ymmärtämään toisia. Toisten ymmärtäminen on osa vuorovaikutusta ja dialogitaitoja. Viestinnässä ja keskusteluissa toisten kanssa tulee toimia kunnioittavasti ja erilaisia näkökulmia arvostaen. Muistathan, että viestintään kuuluu myös sanaton viestintä: kehon asennot, ilmeet ja eleet. Aina voit kysyä, oletko ymmärtänyt asian oikein ja kysyä lisää toisen näkökulmasta.

Jyväskylän ammattikorkeakoulu	Postiosoite/Address	Puhelin/Tel.	Faksi/Fax	Internet	Y-tunnus
Jamk University of Applied Sciences	PL 207	0207438100	(014) 4499694	www.jamk.fi	1006550-2
	FI-40101 Jyväskylä	+358 20 743 8100	+358 14 4499694		
	FINLAND				